

สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง 2572)
คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา*
PROBLEMS AND DEVELOPMENT NEEDS OF THE DOCTOR OF
PHILOSOPHY PROGRAM IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
(REVISED CURRICULUM B.E. 2572 [2029]), FACULTY OF EDUCATION,
NAKHON RATCHASIMA COLLEGE

กฤษฎา วัฒนศักดิ์¹, ธนภรณ์ แซ่ลิ่ม², ภัทรฤทัย ลุนสำโรง³, อนิรุทธิ์ สมเสาร์⁴,
วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม⁵ และ จำรัส มุ่งเผือกกลาง⁶

Krisada Watanasak¹, Tanaporn Saelim², Patruthai loonsamlong³, Anirutt Somsao⁴,
Wiralpath Wongwatkasem⁵ and Chamrat Mungfaoklang⁶

¹⁻⁶วิทยาลัยนครราชสีมา

¹⁻⁶Nakhon Ratchasima College, Thailand

Corresponding Author's Email: Tanaporn_10320@nmc.ac.th

วันที่รับบทความ : 21 มกราคม 2569; วันแก้ไขบทความ 30 มกราคม 2569; วันตอบรับบทความ : 2 กุมภาพันธ์ 2569

Received 21 January 2026; Revised 30 January 2026; Accepted 2 February 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาในการ บริหารและการจัดการหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในด้านโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการกำกับคุณภาพหลักสูตร2) ศึกษาความต้องการในการ

Citation:

* กฤษฎา วัฒนศักดิ์, ธนภรณ์ แซ่ลิ่ม, ภัทรฤทัย ลุนสำโรง, อนิรุทธิ์ สมเสาร์, วิรัชพัชร วงศ์วัฒน์เกษม และ จำรัส มุ่งเผือกกลาง. (2569). สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง 2572)คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา. วารสารสหศาสตร์การพัฒนาสังคม, 4(1), 1437-1453. Krisada Watanasak, Tanaporn Saelim, Patruthai loonsamlong, Anirutt Somsao, Wiralpath Wongwatkasem and Chamrat Mungfaoklang. (2026). Problems And Development Needs Of The Doctor Of Philosophy Program In Educational Administration (Revised Curriculum B.E. 2572 [2029]), Faculty Of Education, Nakhon Ratchasima College. Journal of Interdisciplinary Social Development, 4(1), 1437-1453.;

DOI: <https://doi.org/10.>

Website: <https://so12.tci-thaijo.org/index.php/JISDIADP/>

พัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และ 3) เสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ในเชิงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และระบบประกันคุณภาพหลักสูตร กลุ่มผู้ให้ข้อมูลได้แก่ อาจารย์จำนวน 11 คน นักศึกษา จำนวน 16 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ต้องการพัฒนากิจการบริหารการศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสมรรถนะผู้นำ โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การประเมินผล และการพัฒนาความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล และ 3) ควรปรับโครงสร้างให้ยึดมาตรฐานระดับสูง เน้นสมรรถนะนักวิจัยและภาวะผู้นำที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่และตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก การออกแบบรายวิชาและการจัดการเรียนรู้ควรมุ่งบูรณาการ ทฤษฎี การปฏิบัติ เทคโนโลยี และการวิจัย ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและเชิงประสบการณ์ การประเมินผลและประกันคุณภาพเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้และผลงานจริง อิงมาตรฐานสากล เพื่อสะท้อนคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

คำสำคัญ: สภาพปัญหา, ความต้องการพัฒนาหลักสูตร, ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, การบริหารการศึกษา, การประกันคุณภาพหลักสูตร

Abstract

This research aimed to: 1) examine the existing problems in the administration and management of the Doctor of Philosophy program in Educational Administration in terms of curriculum structure, learning management, assessment, and curriculum quality assurance; 2) investigate the needs for developing the Doctor of Philosophy program in Educational

Administration to align with changing educational contexts, educational leadership competencies, and higher education qualification standards; and 3) propose guidelines for developing the Doctor of Philosophy program in Educational Administration (revised curriculum B.E. 2572 [2029]) with respect to curriculum structure, courses, learning management processes, and the curriculum quality assurance system. The informants consisted of 11 lecturers, 16 students, and 5 experts. The research instruments included a five-level rating scale questionnaire and a semi-structured interview. Data were analyzed using mean, standard deviation, frequency, and percentage.

The findings revealed that: 1) the problems and needs for developing the Doctor of Philosophy program in Educational Administration to align with changing educational contexts, educational leadership competencies, and higher education qualification standards were overall at a high level; 2) there was a strong need for comprehensive development in educational administration, encompassing leadership competencies, curriculum structure and courses, assessment, and the development of knowledge, skills, ethics, and personal attributes; and 3) the curriculum structure should be revised to adhere to high-level standards, emphasizing researcher competencies and leadership capable of generating new knowledge and responding to global changes. Course design and learning management should integrate theory, practice, technology, and research through active and experiential learning processes. Assessment and quality assurance should focus on learning outcomes and authentic performance, benchmarked against international standards, to concretely reflect the quality of graduates.

Keywords: Problems, Curriculum Development Needs, Doctor of Philosophy Program, Educational Administration, Curriculum Quality Assurance

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้บทบาทของผู้นำทางการบริหารการศึกษามีความซับซ้อนและท้าทายมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารทางการศึกษาจำเป็นต้องมีสมรรถนะเชิงลึกทั้งด้านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำเชิงวิชาการ การวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา และการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน ซึ่งการผลิตดุขภูิบัณฑิตสาขาการบริหารการศึกษาก็ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาระบบการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Bush, 2020; Hallinger, 2018)

ในบริบทของการอุดมศึกษาไทย กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้กำหนดให้การพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยเฉพาะระดับดุขภูิบัณฑิตต้องสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้เชิงสมรรถนะ การวิจัยที่มีคุณภาพ และการสร้างผลกระทบต่อสังคมอย่างเป็นรูปธรรม (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565) อย่างไรก็ตาม จากการเปลี่ยนแปลงนโยบายและมาตรฐานดังกล่าว ทำให้หลายสถาบันอุดมศึกษาประสบปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตร ทั้งในด้านโครงสร้างหลักสูตร ความทันสมัยของรายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับดุขภูิบัณฑิต และระบบการประกันคุณภาพหลักสูตรให้สอดคล้องกับเกณฑ์ที่กำหนด (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2563)

สำหรับหลักสูตรปริญญาดุขภูิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ซึ่งอยู่ระหว่างการเตรียมการปรับปรุงหลักสูตร พ.ศ. 2572 นั้น ยังคงมีความจำเป็นต้องศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตรอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทราบถึงข้อจำกัด จุดอ่อน และประเด็นที่ควรพัฒนาในด้านโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการกำกับคุณภาพหลักสูตร โดยเฉพาะการยกระดับหลักสูตรให้สามารถพัฒนาผู้เรียนในฐานะผู้นำทางการบริหารการศึกษามีสมรรถนะด้านการวิจัยเชิงลึก มีจริยธรรมทางวิชาการ และสามารถตอบสนองต่อบริบทการศึกษาทั้งในระดับชาติและนานาชาติได้อย่างแท้จริง (Office for National Education Standards and Quality Assessment, 2022)

นอกจากนี้ การศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ คณาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักศึกษา และผู้ใช้บัณฑิต ยังเป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนา

หลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับบริบทจริง และสามารถผลิตคุณวุฒิบัณฑิตที่มีคุณภาพตามความคาดหวังของสังคมและระบบการศึกษา การวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาหลักสูตรในครั้งนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ให้มีความทันสมัย มีคุณภาพ และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา รวมทั้งสามารถเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ได้อย่างยั่งยืน (Fullan, 2020; OECD, 2019)

อย่างไรก็ตาม จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ พบว่างานวิจัยส่วนใหญ่ยังมุ่งศึกษาการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษาในภาพรวม หรือให้ความสำคัญกับประเด็นใดประเด็นหนึ่งเป็นรายด้าน เช่น โครงสร้างหลักสูตร การประกันคุณภาพ หรือสมรรถนะผู้นำทางการศึกษา ขณะที่การศึกษาที่บูรณาการการวิเคราะห์ สภาพปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิตควบคู่กับการศึกษาความต้องการพัฒนาหลักสูตรจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ยังมีอยู่อย่างจำกัด โดยเฉพาะในบริบทของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนและหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา อีกทั้งงานวิจัยจำนวนมากยังไม่ได้นำผลการศึกษาไปสู่การกำหนดแนวทางเชิงระบบในการปรับโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลให้สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาและกรอบการประกันคุณภาพระดับสากลอย่างเป็นรูปธรรม การศึกษาครั้งนี้จึงมีบทบาทสำคัญในการเติมเต็มช่องว่างองค์ความรู้ดังกล่าว และนำไปสู่การกำหนดแนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบททางสังคม เศรษฐกิจ และการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาในการ บริหารและการจัดการหลักสูตร ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในด้านโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการกำกับคุณภาพหลักสูตร

2. เพื่อศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา

3. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ในเชิงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และระบบประกันคุณภาพหลักสูตร

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยประกอบด้วย อาจารย์จำนวน 11 คน ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาจำนวน 16 คน ซึ่งมีส่วนร่วมโดยตรงในกระบวนการเรียนรู้ และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ซึ่งมีความเชี่ยวชาญด้านการศึกษา เพื่อให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ และตรวจสอบความเหมาะสมของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ได้แก่ 1) โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร 2) การจัดการเรียนรู้ในระดับดุษฎีบัณฑิต 3) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ และ 4) การกำกับ ติดตาม และประกันคุณภาพหลักสูตร

2. แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามปลายเปิด ครอบคลุมประเด็น ได้แก่ 1) ความต้องการด้านสมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ความต้องการด้านโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา 3) ความต้องการด้านรูปแบบและกระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) ความต้องการด้านการประเมินผล และ 5) ความต้องการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล

3. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารการศึกษา และการพัฒนาหลักสูตรระดับอุดมศึกษา เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเชิงลึกเกี่ยวกับ 1) แนวทางการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร 2) การออกแบบรายวิชาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3) การประเมินผลและระบบประกันคุณภาพหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดและทฤษฎี รวมทั้งกฎหมายทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตรเพื่อออกแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตร ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา แบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และแบบสัมภาษณ์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ในเชิงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และระบบประกันคุณภาพหลักสูตร โดยผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน มีค่าเท่ากับ 1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสอบถามและการสัมภาษณ์ทาง Google form และการสัมภาษณ์ออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความถี่ และร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัญหาในการ บริหารและการจัดการหลักสูตร ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในด้านโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการกำกับคุณภาพหลักสูตร ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตร ปรัชญาดุขฎฐิบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในด้านโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการกำกับคุณภาพหลักสูตร

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	โครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร	3.54	1.13	มาก
2	การจัดการเรียนรู้ในระดับดุขฎฐิบัณฑิต	3.62	1.12	มาก
3	การวัดและประเมินผลการเรียนรู้	3.46	1.05	มาก
4	การกำกับ ติดตาม และประกันคุณภาพหลักสูตร	3.77	1.01	มาก

รวม	3.58	0.85	มาก
-----	------	------	-----

จากตารางที่ 1 แสดงว่า สภาพปัญหาในการ บริหารและการจัดการหลักสูตร ปรัชญา ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ในด้านโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การ ประเมินผล และการกำกับคุณภาพหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 1.85) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านการกำกับ ติดตาม และประกันคุณภาพหลักสูตร ($\bar{X} = 3.77$, S.D. = 1.01) รองลงมาคือด้านการจัดการเรียนรู้ในระดับศึกษาศาสตร์ ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 1.12) ด้านโครงสร้างและองค์ประกอบของหลักสูตร ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 1.13) และด้านที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้าน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 1.05)

2. ผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาศาสตร์ สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการ บริหารการศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ดังตาราง 2-3

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ข้อมูลเชิง ปริมาณ)

ข้อที่	รายการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1	ความต้องการด้านสมรรถนะผู้นำทางการบริหาร การศึกษาในศตวรรษที่ 21	4.23	0.93	
2	ความต้องการด้านโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา	4.08	1.11	
3	ความต้องการด้านการประเมินผล	3.92	1.03	
4	ความต้องการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล	3.76	0.93	
รวม		3.78	0.85	

จากตารางที่ 2 แสดงว่า ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา

สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.78$, S.D. = 0.85) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้าน ความต้องการด้านสมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.93) รองลงมาคือด้าน ความต้องการด้านโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 1.11) ด้านความต้องการด้านการประเมินผล ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.03) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้าน ความต้องการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.93)

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐาน คุณวุฒิระดับอุดมศึกษา (ข้อมูลเชิงคุณภาพ)

ประเด็นคำถาม	ข้อเสนอแนะ
1. ท่านมีความต้องการพัฒนาด้านสมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษาในศตวรรษที่ 21 อย่างไร	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะผู้นำให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ การปรับตัวและบริหารการเปลี่ยนแปลง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ภาวะผู้นำดิจิทัลและนวัตกรรม ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนทักษะด้านการสื่อสาร การทำงานร่วมกัน และทักษะทางอารมณ์ (EQ) เพื่อให้สามารถบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ยั่งยืน และเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ท่านมีความต้องการพัฒนาด้านโครงสร้างหลักสูตรและรายวิชาอย่างไร	ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้ปรับโครงสร้างหลักสูตรใหม่มีความยืดหยุ่น ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก เน้นการออกแบบหลักสูตรฐานสมรรถนะและหลักสูตรเชิงสร้างสรรค์ มีความเชื่อมโยงกับการปฏิบัติจริง ลดความซ้ำซ้อนของรายวิชา และสร้างสมดุลระหว่างรายวิชาพื้นฐานกับรายวิชาปฏิบัติการ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน
3. ท่านมีความต้องการพัฒนาด้าน	ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการพัฒนารายวิชาใหม่มีความทันสมัย เน้นการบูรณาการศาสตร์สมัยใหม่ ทฤษฎีร่วมสมัย และการจัดการเรียนรู้

<p>โครงสร้างหลักสูตร และรายวิชา อย่างไร</p>	<p>เชิงประสบการณ์ รวมถึงการเพิ่มรายวิชาเชิงลึกด้านกาวิจัยขั้นสูง นวัตกรรมการบริหาร และการใช้ข้อมูลเชิงนโยบาย โดยเฉพาะใน ระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อเสริมสร้างศักยภาพเชิงวิชาการและการ แก้ปัญหาการบริหารการศึกษาในสถานการณ์จริง</p>
<p>4. ท่านมีความ ต้องการพัฒนาด้าน การประเมินผล อย่างไร</p>	<p>ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้พัฒนาระบบการวัดและ ประเมินผลให้มีความหลากหลาย สอดคล้องกับสภาพจริง และเน้น สมรรถนะของผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมุ่งเน้นการประเมินเพื่อการ เรียนรู้ (Assessment for Learning และ As Learning) การ ประเมินจากผลงานจริง การมีส่วนร่วมของผู้เรียน และการประเมิน คุณลักษณะเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสะท้อนผลการเรียนรู้อย่างแท้จริงและ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง</p>
<p>5. ท่านมีความ ต้องการพัฒนา พัฒนาด้านความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล อย่างไร</p>	<p>ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาผู้เรียนในลักษณะองค์รวม โดยเน้นการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหาร การศึกษาในยุคใหม่ ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความ รับผิดชอบ วินัย จิตสาธารณะ และลักษณะผู้นำมืออาชีพ เพื่อให้ สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อสังคมและวิชาชีพ</p>

จากตารางที่ 3 สรุปได้ว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการ
พัฒนาการบริหารการศึกษา พบว่าโดยภาพรวมมีความต้องการพัฒนาทั้งด้านสมรรถนะผู้นำ
โครงสร้างหลักสูตร โครงสร้างรายวิชา การประเมินผล และการพัฒนาความรู้ ทักษะ จริยธรรม
และลักษณะบุคคล ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 อย่าง
ชัดเจน ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสมรรถนะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ภาวะ
ผู้นำดิจิทัล ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ควบคู่กับทักษะด้านการ
สื่อสาร การทำงานร่วมกัน การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง และทักษะทางอารมณ์ เพื่อให้
สามารถบริหารจัดการการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ในด้านโครงสร้างหลักสูตร
และรายวิชา ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการให้หลักสูตรมีความยืดหยุ่น ทันสมัย และ
เชื่อมโยงกับสภาพจริงของการบริหารการศึกษา โดยเน้นหลักสูตรฐานสมรรถนะ การบูรณาการ

ศาสตร์และทฤษฎีสมัยใหม่ รวมถึงการจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์และเชิงสร้างสรรค์ ตลอดจนการสร้างสรรค์ระหว่างรายวิชาพื้นฐานกับรายวิชาปฏิบัติการ และการเพิ่มรายวิชาเชิงลึกด้านการวิจัย นวัตกรรม และการใช้ข้อมูลเชิงนโยบาย เพื่อเสริมศักยภาพของผู้เรียนในระดับสูง ด้านการวัดและประเมินผล ผู้ตอบแบบสอบถามสะท้อนความต้องการให้ปรับระบบการประเมินผลให้หลากหลาย สอดคล้องกับสภาพจริง และมุ่งเน้นการประเมินเพื่อพัฒนา โดยใช้การประเมินตามสมรรถนะ ผลงานจริง และการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เพื่อให้การประเมินสะท้อนผลการเรียนรู้ และศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ขณะเดียวกัน ผู้ตอบแบบสอบถามยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาผู้เรียนในลักษณะองค์รวม โดยเน้นการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารการศึกษาในยุคปัจจุบัน ควบคู่กับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ความรับผิดชอบ วินัย และจิตสาธารณะ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีมืออาชีพที่มีคุณภาพ เป็นแบบอย่างที่ดี และสามารถตอบสนองต่อความท้าทายของระบบการศึกษาและสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ในเชิงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และระบบประกันคุณภาพหลักสูตร ดังตาราง 4

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ในเชิงโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา กระบวนการจัดการเรียนรู้ และระบบประกัน คุณภาพหลักสูตร

ประเด็นสัมภาษณ์	ข้อเสนอแนะ
1. แนวทางการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร	ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นตรงกันว่าหลักสูตรควรปรับโครงสร้างให้สอดคล้องกับมาตรฐานระดับดุษฎีบัณฑิต (Doctoral Standards) โดยยึดการสร้างองค์ความรู้ใหม่และวิทยานิพนธ์เป็นแกนกลางของการเรียนรู้ หลักสูตรควรออกแบบในลักษณะฐานสมรรถนะที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและภาวะผู้นำเชิงวิชาการ มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก นอกจากนี้ควรเชื่อมโยงการเรียนรู้กับบริบทจริงของการบริหารการศึกษา ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับนโยบาย และระดับ

	นานาชาติ รวมถึงเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกเส้นทางการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการวิจัยและวิชาชีพของตนเอง
2. การออกแบบรายวิชาและกระบวนการจัดการเรียนรู้	ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่าควรกำหนดรายวิชาแกนหลักที่เน้นการบูรณาการทฤษฎีการบริหาร ภาวะผู้นำร่วมสมัย เทคโนโลยีดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ ควบคู่กับกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ รายวิชาและกิจกรรมควรเน้นการเรียนรู้เชิงรุกและเชิงประสบการณ์ เช่น การเรียนรู้ฐานโครงงาน (Project-Based Learning) และการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหาซับซ้อน การทำงานเป็นทีม และการสร้างนวัตกรรม ตลอดจนการปลูกฝังจริยธรรมทางวิชาการและจริยธรรมในการบริหารให้กับผู้เรียนอย่างเป็นระบบ
3. การประเมินผลและระบบประกันคุณภาพหลักสูตรปริญญาตรีบัณฑิต	ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าระบบการประเมินผลควรมุ่งสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes) อย่างชัดเจน โดยเน้นการประเมินจากผลงานจริงและสมรรถนะของผู้เรียน เช่น งานวิจัยระหว่างเรียน การตีพิมพ์บทความทางวิชาการ การอ้างอิงผลงาน และการนำองค์ความรู้ไปใช้ในทางปฏิบัติ ควบคู่กับการใช้ระบบประกันคุณภาพที่อิงกรอบมาตรฐานสากล เช่น AUN-QA และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจร PDCA เพื่อยืนยันคุณภาพบัณฑิตระดับปริญญาตรีบัณฑิตได้อย่างเป็นรูปธรรม โปร่งใส และตรวจสอบได้

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่าความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีบัณฑิต พบว่าโดยภาพรวมมีความเห็นสอดคล้องกันว่าหลักสูตรควรได้รับการปรับโครงสร้างให้ยึดมาตรฐานระดับปริญญาตรีบัณฑิตเป็นกรอบหลัก โดยมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาให้สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ มีความคิดขั้นสูง และตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคพลิกผัน หลักสูตรควรออกแบบในลักษณะฐานสมรรถนะ มีความยืดหยุ่น และเชื่อมโยงกับบริบทจริงของการบริหารการศึกษา ทั้งในระดับสถานศึกษา ระดับนโยบาย และระดับนานาชาติ โดยให้วิทยานิพนธ์เป็นแกนกลางของ

การเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นด้านการวิจัยและการประยุกต์ใช้ความรู้เชิงวิชาการอย่างเป็นระบบ ในด้านการออกแบบรายวิชาและกระบวนการจัดการเรียนรู้ ผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าควรกำหนดรายวิชาแกนหลักที่บูรณาการทฤษฎีการบริหาร ภาวะผู้นำร่วมสมัย เทคโนโลยีดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ ควบคู่กับกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ โดยเน้นการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและเชิงประสบการณ์ เช่น การเรียนรู้ฐานโครงงานและการเรียนรู้ฐานสมรรถนะ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การแก้ปัญหาซับซ้อน การทำงานเป็นทีม และการสร้างนวัตกรรม พร้อมทั้งปลูกฝังจริยธรรมทางวิชาการและจริยธรรมในการบริหารให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ขณะเดียวกัน ผู้ให้ข้อมูลสะท้อนว่าการประเมินผลและระบบประกันคุณภาพหลักสูตรควรมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตรเป็นสำคัญ โดยใช้การประเมินจากผลงานจริงและสมรรถนะที่แสดงออกอย่างเป็นรูปธรรม เช่น งานวิจัยระหว่างเรียน การตีพิมพ์บทความทางวิชาการ การอ้างอิงผลงาน และการนำองค์ความรู้ไปใช้ในบริบทการบริหาร การศึกษาจริง ควบคู่กับการใช้ระบบประกันคุณภาพที่อิงกรอบมาตรฐานสากล เช่น AUN-QA และการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตามวงจรคุณภาพ เพื่อยืนยันคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาระดับดุสิตบัณฑิตได้อย่างชัดเจน มีมาตรฐาน และตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและระบบการศึกษาในระยะยาว

อภิปรายผล

1. สภาพปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตรปริญญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาในการบริหารและการจัดการหลักสูตรในด้านโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ การประเมินผล และการกำกับคุณภาพหลักสูตร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ อาจเนื่องจากบริบททางการศึกษาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านนโยบายการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัล และความคาดหวังต่อคุณภาพบัณฑิตระดับดุสิตบัณฑิต ส่งผลให้โครงสร้างหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนรู้แบบเดิมไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้อย่างเต็มที่ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริชัย และคณะ (2564) ที่ศึกษาการบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา และพบปัญหาด้านความยืดหยุ่นของโครงสร้างหลักสูตรและการเชื่อมโยงกับบริบทจริงของการปฏิบัติงานทางการศึกษา นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Teichler (2021) ที่ชี้ให้เห็น

ว่าระบบการประเมินผลและการประกันคุณภาพในระดับอุดมศึกษายังมีข้อจำกัดในการสะท้อนสมรรถนะที่แท้จริงของผู้เรียนในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว

2. ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษาผลการวิจัย พบว่า ความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตระหนักถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพบัณฑิตระดับดุษฎีบัณฑิตให้มีทั้งสมรรถนะเชิงวิชาการและสมรรถนะเชิงวิชาชีพ สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่และมีบทบาทนำในการพัฒนาการศึกษาอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาวดี และคณะ (2565) ที่เสนอว่าการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาควรมุ่งเน้นการออกแบบหลักสูตรบนฐานสมรรถนะและผลลัพธ์การเรียนรู้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Biggs และ Tang (2019) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ต้องเชื่อมโยงผลลัพธ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลอย่างสอดคล้องกับบริบทสังคมและเทคโนโลยีดิจิทัล

3. ความต้องการพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างรอบด้านของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิจัย พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสมรรถนะผู้นำ โครงสร้างหลักสูตรและรายวิชา การประเมินผล และการพัฒนาความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล ทั้งนี้อาจเนื่องจากบทบาทของผู้บริหารการศึกษาในปัจจุบันต้องเผชิญกับความท้าทายที่ซับซ้อนและหลากหลาย จึงจำเป็นต้องมีทั้งความรู้เชิงวิชาการ ความสามารถในการบริหารเชิงกลยุทธ์ และคุณธรรมจริยธรรมในการตัดสินใจ ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ พงศ์ศักดิ์ และคณะ (2566) ที่พบว่าสมรรถนะผู้นำทางการศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลของการบริหารสถานศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Northouse (2021) ที่เสนอว่าการพัฒนาผู้นำควรเป็นการพัฒนาแบบองค์รวมครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะส่วนบุคคล

4. แนวทางการปรับโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผล ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่า ควรปรับโครงสร้างหลักสูตรให้ยึดมาตรฐานระดับสูงและมุ่งพัฒนาสมรรถนะนักวิจัยและภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษาที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่และตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคปัจจุบัน โดยการออกแบบโครงสร้างรายวิชา และการจัดการเรียนรู้ควรมุ่งบูรณาการทฤษฎี การปฏิบัติ เทคโนโลยีดิจิทัล และการวิจัยเข้าด้วยกัน ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขณะเดียวกัน การประเมินผลและการประกันคุณภาพหลักสูตรควรมุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้และผลงานเชิงประจักษ์ตามสภาพจริง อิงมาตรฐานระดับชาติและระดับสากล เพื่อสะท้อนคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องจากการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษามีเป้าหมายในการผลิตนักวิชาการและผู้นำเชิงวิชาชีพที่มีสมรรถนะสูงและสามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อการพัฒนาการศึกษา ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการเรียนรู้เชิงรุกและเชิงประสบการณ์ในระดับอุดมศึกษาของ Healey และ Jenkins (2020) แนวคิดการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และผลงานจริงของ Boud และ Falchikov (2019) และกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาตาม AUN-QA (2020) ซึ่งเน้นการเชื่อมโยงโครงสร้างหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ และการประเมินผลอย่างเป็นระบบ

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง 2572) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้ 1) สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา สมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา และมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างรอบด้าน ทั้งด้านสมรรถนะผู้นำ โครงสร้างหลักสูตร และรายวิชา การประเมินผล และการพัฒนาความรู้ ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล 3) ควรปรับโครงสร้างให้ยึดมาตรฐานระดับสูง เน้นสมรรถนะนักวิจัยและภาวะผู้นำที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่และตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก การออกแบบรายวิชาและการจัดการเรียนรู้ควรมุ่งบูรณาการทฤษฎี การปฏิบัติ เทคโนโลยี และการวิจัย ผ่านกระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและเชิงประสบการณ์การประเมินผลและประกันคุณภาพควรเน้นผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และผลงานจริง อิงมาตรฐานสากล เพื่อสะท้อนคุณภาพผู้สำเร็จการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้ 1) คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการปรับปรุงหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ให้สอดคล้องกับ

มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศ 2) ควรใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงสร้างหลักสูตร รายวิชา และกระบวนการจัดการเรียนรู้ระดับคุณวุฒิบัณฑิต โดยมีมุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้นำทางการบริหารการศึกษา การวิจัยเชิงลึก และการสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง และ 3) ควรนำข้อค้นพบจากการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาระบบการประเมินผลและการประกันคุณภาพหลักสูตรเพื่อยกระดับคุณภาพบัณฑิตและรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษาในระดับสถาบันและระดับประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป มีดังนี้ 1) ควรดำเนินการวิจัยเชิงพัฒนา เพื่อศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2572) ภายหลังจากนำไปใช้จริง 2) ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของเพิ่มเติม ได้แก่ ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า และผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ของหลักสูตรในมิติการนำไปใช้และผลกระทบต่อระบบการศึกษา และ 3) ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปสู่การศึกษาเปรียบเทียบหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในประเทศและต่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการยกระดับหลักสูตรสู่มาตรฐานสากล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). มาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2565. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.
- พงศ์ศักดิ์ นาคะวงศ์, ธนพล สุวรรณศรี และ อรทัย บุญเรือง. (2566). สมรรถนะผู้นำทางการศึกษากับประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา. วารสารสหศาสตร์ศึกษากการพัฒนาสังคม, 6(1), 71–88.
- ศิริชัย ใจดี, สมพร แสงทอง และ วราภรณ์ คงมั่น. (2564). การบริหารจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในบริบทการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา. วารสารสหศาสตร์ศึกษากการพัฒนาสังคม, 4(2), 45–60.
- สุภาวดี พรหมอินทร์, ชาญชัย ศรีสุข และ กนกวรรณ บุญส่ง. (2565). การพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารสหศาสตร์ศึกษากการพัฒนาสังคม, 5(1), 23–38.

- AUN-QA. (2020). Guide to AUN-QA assessment at programme level (Version 4.0). ASEAN University Network.
- Biggs, J., & Tang, C. (2019). Teaching for quality learning at university (4th ed.). McGraw-Hill Education.
- Boud, D., & Falchikov, N. (2019). Rethinking assessment in higher education: Learning for the longer term. Routledge.
- Bush, T. (2020). Theories of educational leadership and management (5th ed.). Sage Publications.
- Fullan, M. (2020). Leading in a culture of change. Jossey-Bass.
- Healey, M., & Jenkins, A. (2020). Developing undergraduate research and inquiry. Higher Education Academy.
- Northouse, P. G. (2021). Leadership: Theory and practice (9th ed.). Sage Publications.
- OECD. (2019). Future of education and skills 2030: OECD learning compass 2030. OECD Publishing.
- Teichler, U. (2021). Higher education and the world of work: Conceptual frameworks, comparative perspectives, empirical findings. Springer.